

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

Nr. 177498.

D I E N S T G E H E I M
W E E K O V E R Z I C H T
No. 10/1953.

Verzonden aan:
Zie verzendlijst 113722

Verzonden op: 19 Maart 1953.

G R O E P 1 - COMMUNISTISCHE PARTIJ van NEDERLAND

Gemeente	Datum	Aanwezig/ Zaalcap.	Stemming	Spreekers	Bijzonderheden
Opende Gem. Grootegast	16/2	4/100	--	J. de Vos	Filmvoorstelling
Drachten Gem. Smallingerland	27/2	45/120	--	N. Pultrum	Filmvoorstelling
Purmer- rend	27/2	75/150	--	H. Gortzak	Vergadering
Houtige- hage Gem. Smallingerland	28/2	70/120	rustig	H. Gortzak	Vergadering met bal na
Nieuwe Schans	1/3	25 kinde- ren/?	--		Filmvoorstelling voor kinderen
Beerta	3/3	80/?	--	G. Mulder	Filmvoorstelling
Finster- wolde	4/3	50/?	---	H. Schuur	Filmvoorstelling
Amsterdam	5/3	60/100	--	H. Gortzak	Vergadering
/Nieuwe Schans	1/3	60/?	--	D. Smook	Filmvoorstelling

Drieborg

D I E N S T G E H E I M

W.O. 10/1953, blz. 2.

Drieborg 6/3 45/? -- G.Stubbe Filmvoorstelling
Gem. Beerta

COLLECTIEF OVERZICHT

Op de filmavonden werd de Poolse film "De Schat" vertoond. De vergaderzaal te Purmerend was versierd met een rode vlag en de leus "Meer werk en woningen".

Aangenomen moties betroffen een protest tegen het gevangenhouden van het echtpaar Rosenberg en de veroordeling van enige arbeiders uit Beerta en Finsterwolde door de rechtbank te Groningen. Bovendien werd op de bijeenkomst te Finsterwolde een protestmotie aangenomen inzake de zeer lange militaire dienstdienst van de Nederlandse dienstplichtigen.

DE WATERSNOOD.

De redevoeringen van H.GORTZAK te Purmerend en te Houtigehage waren grotendeels aan dit onderwerp gewijd. Op de bekende beschuldiging, dat de Regeringen na 1945 en de Ministers van Verkeer en Waterstaat in het bijzonder, verantwoordelijk zijn voor deze ramp, gaf spreker de volgende toelichting.

Een natuurramp, zoals een aardbeving of een uitbarsting van een vulkaan, is niet te voorkomen, maar een overstroming, aldus spreker, is te keren door goede dijken aan te leggen. Zo hierbij een verzuim is gepleegd, dan moeten de schuldigen daarvoor ter verantwoording worden geroepen. In 1940 heeft een door de regering ingestelde technische commissie na onderzoek naar de gesteldheid van de zeekeringen langs de Noordzee in haar rapport medegedeeld, dat de dijken verhoogd en versterkt moesten worden. In de jaren 1940-1945 kon voor het niet opvolgen van dit deskundig advies niemand aansprakelijk worden gesteld. Maar thans, 7 jaren na de oorlog, is het een andere zaak. De regeringen, die wel miljarden aan de herbewapening besteedden, maar niets deden voor het herstel van de verzwakte dijken, zijn voor deze ramp uitsluitend verantwoordelijk.

GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN.

Vrijwel alle sprekers besteedden enige aandacht aan de a.s. gemeenteraads-verkiezingen.

G.MULDER besprak op de vergadering te Beerta het C.P.N.-program in het licht van de plaatselijke toestanden. Hij betoogde, dat de financiering van de door hem gestelde sociale eisen, kon geschieden, indien de bewapening wordt stopgezet en de communisten de meerderheid in de raad verkregen.

In

D I E N S T G E H E I M

W.O. 10/1953, blz. 3.

In zijn rede te Amsterdam stelde H.GORTZAK, dat deze verkiezingen niet los te maken zijn van het regeringsbeleid en de toestanden in de omliggende landen.

Na eerst een algemeen politieke beschouwing gegeven te hebben, kwam ook deze spreker op de plaatselijke toestanden, waarbij hij vooral de aandacht vestigde op de toeneming van het aantal werklozen in Amsterdam. In 1946 bedroeg hun aantal 6707 en op 1-2-'53 waren er 14000.

De Marshallhulp, de bouw-politiek en de herbewapening waren volgens Gortzak aan dit euvel debet. Ook haalde spreker uitspraken aan van de Ministers Drees en Suurhof, waarbij hij betoogde, dat alleen beloften, die in daden werden omgezet, aan het volk werk verschaffen.

Na een pleidooi voor toeneming van de sociale zorg en uitbreiding van de woningbouw, besloot Gortzak met een opwekking tot eenheid van actie en strijd.

G R O E P 2 - ALGEMEEN NEDERLANDS JEUGD VERBOND.

Purmerend	24/2	8/40	rustig	I.E.Willekes- Mc.Donald C.Blokhuis	Openb. verg. (boekbespre- king)
Jubbega	28/2	50/--	rustig	S.de Vries	Openb. verg. t.g.v. Koli Jeugddag

-----

I.E.WILLEKES-MCDONALD besprak de roman van Makarenkow, getiteld "De Weg naar het Leven". Aan de deur werd een collecte gehouden ter bestrijding van de onkosten.

De bijeenkomst te Jubbega stond onder leiding van de voorzitter der plaatselijke A.N.J.V.-afdeling Sietse de VRIES, die in zijn openingswoord de geringe opkomst betreurde.

Daar de meeste leden van de zang-en toneelvereniging "Strijdend Voorwaarts" verstek hadden laten gaan, kon het programma niet worden afgewerkt. Nadat een kort woord was gewijd aan de actie voor de vrijlating van Piet van Staveren, werd de avond gevuld met kleine voordrachten en muziek.

In de zaal hingen spandoeken met de leuzen:
"Piet van Staveren moet vrij" en "Leve de Pemuda Rakjat".

Een verloting diende tot bestrijding der onkosten.

N.V.B.

D I E N S T G E H E I M

W.O. 10/1953, blz. 4.

NEDERLANDSE VROUWEN BEWEGING.

Sleen	28/2	40/150	rustig	--	Feestavond

De avond werd gevuld met muzikale voordrachten. Er was gelegenheid tot dansen.

VREDESBEWEGING.

Den Haag	23/2	150/240	rustig	Blom M.B.Minnaert- Coeling L.Wildschut- Hoekendijk P.P.Koning P.v.Wijngaar- den	Vredesforum
Zaandam	23/2	120/450	rustig	L.Boas P.G.Sibbele- van Bronkhorst C.Dik M.Bakker H.P.Langendijk	Vredesforum
Soest	27/2	7/150	rustig	M.B.Minnaert- Coelingh	Verslagverg. Vredescon- gres

-----

De sprekers beantwoordden vragen over het in December j.l. te Wenen gehouden "Vredescongres der Volkeren". De samenstelling van de Nederlandse delegatie naar dit congres werd een bewijs genoemd van het in brede kringen van ons volk levende vredesverlangen. De uitlatingen van Eisenhower en Churchill getuigden niet van een oprechte wil naar vrede, doch beoogden een uitbreiding van het Koreaanse conflict. De ramp welke ons land trof moest mede worden geweten aan het financiële beleid van de regering. Een

klein

D I E N S T G E H E I M

W.O.10/1953, blz. 5.

klein percentage van het bedrag, dat door ons land wordt uitgegeven aan een zinloze bewapening had, indien besteed aan de waterkeringen, de dood van vele mensen kunnen voorkomen. Nederland moet worden opgebouwd. Daarvoor moest de oorlogsbegroting worden besnoeid. Het E.D.G.-verdrag werd een ramp genoemd, die het Nederlandse volk nog veel meer mensenlevens zou kosten dan de watersnood. Tegen dit verdrag zou krachtig actie worden gevoerd.

Te Zaandam werd door een der aanwezigen gevraagd hoe de Nederlandse Vredesraad staat tegenover de geweldige militaire parade welke jaarlijks op 1 Mei in Moskou plaats vindt. De voorzitter van de Nederlandse Vredesraad, BOAS, bleef in gebreke hierop een afdoend antwoord te geven.

Nieuwe gezichtspunten kwamen bij de beantwoording der gestelde vragen niet naar voren.

G R O E P 3 - VERENIGING "NEDERLAND -- U.S.S.R."

Zaandam	1/3	150/450	rustig	J.J.v.Harlingen	Filmochtend "Verboden liederen"

J.J.van Harlingen verklaarde, dat het ledental van de vereniging de laatste tijd met sprongen is gestegen, ondanks het lasterlijke geschrijf in de pers. Spreker kon tot zijn spijt geen aantallen noemen, daar hij deze nog niet wist.

DIVERSEN.

Den Haag	15/2	60/200	---	J.de Leeuwe L.Mok G.v.Praag	Protestverg. tegen veroordeling Rosenbergs
Rotterdam	25/2	400/1340	rustig	D.Kleinsma L.Mok H.Gortzak	idem

-----

De bijeenkomsten waren belegd door plaatselijke comités
ter

D I E N S T G E H E I M

W.O. 10/1953, blz. 6.

ter verdediging van de Rosenbergs.

Te 's-Gravenhage verklaarde de LEEUWE, dat de veroordeling van de Rosenbergs een aanfluiting is van het recht, daar voor de ten laste gelegde feiten geen wettig en overtuigend bewijs was geleverd.

Het proces vormde een onderdeel van de Amerikaanse oorlogsvoorbereidingen tegen Rusland. Protesteren tegen de veroordeling van de Rosenbergs hield dus tevens in dat men streed voor het behoud van de vrede.

MOK deelde mede van een bevriende relatie in Amerika afschriften te hebben ontvangen van de processtukken. Indien in Nederland een dagvaarding zou worden uitgebracht zoals in het proces Rosenberg geschiedde zou deze zeker nietig worden verklaard. Het proces was geheel gegrond op verklaringen van een zwager van Rosenberg, die zelf een spion is. Aangenomen mocht worden, dat zijn beschuldigingen ten doel hadden zichzelf het leven te redden.

Van PRAAG herhaalde, dat het proces tegen de Rosenbergs beschouwd moest worden als onderdeel van de oorlogsvoorbereidingen. Voorts beweerde hij, dat in Amerika de rassenhaat en het antisemitisme hoogtij vieren.

In de zaal te Rotterdam waren spandoeken aangebracht met de leuzen: "Redt de Rosenbergs" en "Herziening van het proces Rosenberg".

Er werd gecolporteed met "Vrede", "Voor een duurzame Vrede, voor Volksdemocratie", "Nederland-USSR" en "Sovjet Union".

KLEINSMA gaf een overzicht van de vakbeweging in Amerika. Na een opsomming van misdrijven, door verschillende vakbondsleiders begaan, kwam hij tot de conclusie dat de Amerikaanse arbeiders zijn uitgeleverd aan gangsters, dieven en moordenaars.

GORTZAK vergeleek de Amerikaanse rechtspleging met die der Nazi's. De communisten protesteerden in Februari 1941 door middel van een grote staking tegen de Duitsers. Thans moet opnieuw fel worden geprotesteerd tegen allen die het recht verkrachten.

Zowel te 's-Gravenhage als in Rotterdam werden telegrammen verzonden waarin herziening van het vonnis der Rosenbergs werd geëist.

G R O E P 4-A - EENHEIDSVAKCENTRALE

Arnhem 21/2 69/200 lauw F.Meis Openb. propaganda
feestavond ABT-EVC

F.Meis

D I E N S T G E H E I M

W.O. 10/1953, blz. 7.

F. MEIS, die te Arnhem een rede van een half uur hield, leverde critiek op de uitvoering van de werkloosheidswet. Over de overstromingsramp sprekende, hekeldde hij het Regeringsbeleid. Na erop te hebben gewezen, dat hij zelf drie dagen in het rampgebied was geweest en daar had gezien hoe de Nederlandse polderjongens en dijkwerkers werden geweerd, maakte hij er melding van dat glimmende laarzen van Nazi's onze bodem weer betraden. Dit punt greep hij aan om op de gebruikelijke communistische wijze het E.D.G.-verdrag te interpreteren. Een ander punt van bespreking vormde de door Rusland toegezegde financiële steun van f.1.000.000 ten behoeve van de rampgebieden, waarbij hij erop wees, dat de volkshulpcomité's er wel zorg voor zouden dragen, dat de gelden op de juiste manier zouden worden verdeeld. Na de rede van Meis voorn oemd werd de Italiaanse film vertoond "Vier stappen in de wolken".

G R O E P 4-C - DIVERSEN.

Sleen	17/2	30/400	---	J. Stap	Openb. vergadering voor bosarbeiders
Rotterdam	23/2	8/---	---	J.v. Velzen	Openb. vergadering "Ons Belang"

Op de te Schoonoord (Gem. Sleen) gehouden vergadering van bosarbeiders, waren, behalve E.V.C.-ers, ook N.V.V.-ers en omgeorganiseerden aanwezig. Besloten werd actie te voeren ter verkrijging van hoger loon, kledingtoelage en een vergoeding voor het gebruik van gereedschappen. De arbeiders bij Staatsbosbouw wilden minstens zoveel loon hebben als de arbeiders in de particuliere bosbouw. Vermoedelijk op instigatie van J. STAP, werd een actie-comité gevormd.

J. van VELZEN zei dat de openbare vergadering van "Ons Belang" te Rotterdam speciaal was belegd voor niet-leden. Op deze vergadering werden de activiteiten, het doel en het streven van de organisatie van P.T.T.-personeel "Ons Belang" behandeld.

Groep 6.

D I E N S T G E H E I M

W.O. 10/1953, blz. 8.

G R O E P 6 - KERK EN VREDE.

Amiensfoort 27/2 160/180 rustig R.Limburg Openbare ver-
gadering

De spreker behandelde het onderwerp: "Wat kunnen wij doen voor de Vrede". Hij zeide, dat ieder in zijn kring anderen moet infecteren met de bereidheid om voor de vrede te werken. Men moet trachten te bereiken, dat alle mensen gelijkgezind worden, waarna men pas kan komen tot Wereldfederatie.

Voorts zeide Limburg, dat de communisten gelijk hebben als zij zeggen dat de economische strijd de oorlog maakt, maar de methode van de communisten is fout.

R.Limburg was tegen legerpredikanten en aalmoezeniers, omdat zij er alleen maar zijn om het moreel van de militairen te bewaren.

P E R S O N A L I A.

✓ Bakker (blz.4) Marcus.	██████-23	Zaandam	Zaandam
✓ Blokhuis (blz.3) Cornelis.	██████-30	Bergen	Purmerend
Blom (blz.4) ?		nadere gegevens onbekend	Amsterdam
✓ Boas (blz.4) Louis.	██████-13	Amsterdam	Amsterdam
✓ Dik (blz.4) Cornelis.	██████-06	Zaandijk	Amsterdam
✓ Gortzak (blz.1,5) Hendrikus.	██████-08	Amsterdam	Amsterdam
✓ Harlingen (blz.5) Jan Jacob van.	██████-07	Krommenie	Krommenie
✓ Kleinsma (blz.5) Dirk.	██████-93	Amsterdam	Amsterdam

Koning